

Minnesord över Jarl Ahlmén

Som tidigare meddelats har docenten och leg. läkaren, med.dr. Jarl Ahlmén avlidit i en ålder av 86 år. Han sörjs närmast av barnen Katarina, Åsa, Mårten och Jörgen med familjer samt sambon Anna Hermansson.

Jarl Ahlmén föddes i Göteborg 1936 men växte upp i Borås där han avlade studentexamen vid Borås högre allmänna läroverk 1956. Efter medicinska studier i Göteborg blev han legitimerad läkare 1964 och specialist i invärtesmedicin 1970. Jarl Ahlmén disputerade 1975 i Göteborg för medicine doktorsgraden på en avhandling om förekomst och behandling av svår kronisk njursvikt i Göteborg 1966-71 och utnämndes 1976 till docent i njurmedicin.

Jarl Ahlmén anslöt sig tidigt till det team av unga entusiastiska läkare vid Sahlgrenska Sjukhuset om engagerade sig i den aktiva njursjukvården som drevs fram från 1960-talet och framåt. Kronisk dialysbehandling och njurtransplantation infördes under dessa år i Göteborg under ledning av invärtesmedicinerna Bertil Hood och Härje Bucht och kirurgen Lars Erik Gelin. Under de första åren var resursbristen för njursjukvård enorm och det ledde till många stormiga debatter i press, radio och TV om hur detta nya sjukvårdsproblem skulle hanteras. Jarl och de andra unga läkarna bidrog verksamt genom olika spektakulära aktioner till att resurser för såväl dialys som transplantation efterhand förstärktes. Jarl som var djupt engagerad i de medicinska aspekterna av transplantation blev Göteborgs förste transplantationmedicinare.

När en ny alternativ dialysmetod – kronisk peritonealdialys CAPD – etablerades i slutet av 1970-talet infördes den snabbt av Jarl. Den metoden svarar i dag för en fjärdedel av all dialysbehandling och avlastar därmed den mer komplicerade och resurskrävande konventionella bloddialysen.

Jarl Ahlméns engagemang i njursjukvården sträckte sig snart utanför Göteborg. Han engagerade sig i njursjukvården i Skaraborg från grunden och etablerade njurkliniken på Kärnsjukhuset i Skövde från 1984. Jarl blev klinikchef och verkade i denna position fram till sin pensionering. Han arrangerade vid sidan av vården återkommande vetenskapliga kongresser för att sprida kunskap om och intresse för njurmedicin till nya generationer av läkare och vårdpersonal. Jarl var själv vetenskapligt aktiv och publicerade drygt hundratalet artiklar i välrenommerade tidskrifter.

Jarl arbetade mycket med registrering och statistik av kronisk njursjukvård i Sverige. Det arbetet har visat sig vara en värdefull källa inte bara till kunskap om njursjukdom men också som gediget underlag för utformningen och planeringen av njursjukvården runt om i Sverige. Detta arbete omhänderhas numera av föreningen Svenskt Njurregister.

Jarl etablerade tidigt ett nära samarbete med patientföreningen Njurförbundet i Väst-Sverige och blev deras dominerande läkarkontakt. Han var mycket omtyckt av alla sina patienter och hade vänner i alla läger. Jarl engagerade sig mycket i patienternas

efterlängttade "semesterdialys" på Kanarieöarna och i Spanien som understundom antog dramatiska former. Tillsammans med Njurförbundet startade Jarl efter amerikansk förebild patienternas egen Nationella Njurkongress som nu sedan 1998 arrangeras vartannat år i Göteborg. De samarbetade också i ett mycket uppskattat hjälpprojekt för utrustning och utbildning vid sjukhus i Lettland under 1990-talet.

Efter pensioneringen fortsatte Jarl att arbeta vid flera dialysenheter i landet. Han deltog fortsatt i kongresser och möten hemma och utomlands och delade gärna med sig av senaste nytt inom njursjukvården. Jarl var en positiv och lyssnande person och hade alltid nya idéer om såväl dialys som sjukvårdspolitik. Han tillbringade mycket tid med familjen där sommarens segling utefter Bohuskusten var en av årets höjdpunkter liksom längdskidåkning vintertid. Jarl hade många vänner och saknaden efter honom är stor.

Håkan Hedman , Mattias Aurell, Per Ola Attman, Staffan Schön